

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับสิทธิการเข้ารับการรักษาพยาบาลของประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่ข้าราชการหรือบุคคลในครอบครัวของข้าราชการใน 2 ลักษณะ คือ สิทธิการรักษาพยาบาลตามโครงการประกันสังคม และโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

โครงการประกันสังคมเป็นโครงการที่ให้สิทธิการรักษาพยาบาลกับผู้ประกันตน โดยเงินที่สมทบเข้ากองทุนประกันสังคมนั้นจะมาจาก 3 ฝ่าย คือ ผู้ประกันตน นายจ้างและรัฐบาล เพื่อที่จะให้ความคุ้มครองกับผู้ประกันตนในเรื่องการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน การคลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และการว่างงาน

โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการสร้างหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่ข้าราชการหรือบุคคลในครอบครัวของข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือผู้ประกันตนตามโครงการประกันสังคมสามารถได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลโดยได้มีการจำแนกบัตรทองออกเป็น 2 ประเภท คือ บัตรทองประเภทที่ไม่เสียค่าธรรมเนียมในการรักษาพยาบาล ซึ่งให้สิทธิกับกลุ่มผู้นำชุมชน ผู้มีรายได้น้อย ผู้ที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูล รวมถึงผู้ที่มีสิทธิที่ได้รับการรักษาพยาบาลอื่นๆ ก่อนมีโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และอีกประเภทหนึ่งคือ บัตรทองประเภทที่เสียค่าธรรมเนียมในการเข้ารับรักษาพยาบาล 30 บาทต่อครั้งไม่ว่าจะเป็นผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยในก็ตาม ซึ่งบัตรทองประเภทที่เสีย ค่าธรรมเนียมนี้จะให้แก่ผู้มีสิทธิตามโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค

จากการที่โรงพยาบาลต้องดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลโครงการประกันสังคมกับโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค ทำให้โรงพยาบาลมีต้นทุนส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการรักษาคนไข้ ทั้งสองโครงการข้างต้น เช่น ค่ายารักษาโรค ค่าวัสดุทางการแพทย์ ฯลฯ นอกจากต้นทุนที่เพิ่มขึ้นแล้ว โรงพยาบาลยังมีผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น โดยจะได้รับเป็นการเหมาจ่ายเป็นรายหัวตามอัตราที่กำหนดไว้ในแต่ละโครงการจากสำนักงานประกันสังคม และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

การดำเนินงานตามโครงการประกันสังคมและโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคของรัฐบาลในช่วงเวลาที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการทั้งสองที่มีผลต่อสถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ

โรงพยาบาลเทิงเป็นโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องเข้าร่วมโครงการทั้งสองตามนโยบายของรัฐบาล โดยตั้งอยู่ที่อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เนื่องจากโรงพยาบาลเทิงเป็นโรงพยาบาลประจำอำเภอขนาดกลางที่มีจำนวนเตียงผู้ป่วย 60 เตียง และมีบุคลากรทั้งสิ้น 174 คน มีราษฎรขึ้นทะเบียนและได้รับอนุมัติบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าและสิทธิอื่นๆ ประจำเดือนธันวาคม 2545 เป็นจำนวน 80,201 คน ซึ่งเป็นจำนวนสูงที่สุดในโรงพยาบาลประจำอำเภอที่มีขนาดเดียวกันในจังหวัดเชียงราย ผลตอบแทนจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในส่วนของโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคจะได้รับจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นรายหัวของประชาชนที่ได้รับการอนุมัติการขึ้นทะเบียน และโครงการประกันสังคมจะได้รับจากการรักษาคนไข้ที่เลือกประกันตนกับโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ โดยได้รับเป็นการเหมาจ่ายตามอัตราที่กำหนดตามจำนวนครั้งที่ทำการรักษา เนื่องจากเป็นโรงพยาบาลเครือข่ายของโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการศึกษาถึงการเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคกับโครงการประกันสังคมของโรงพยาบาลเทิง โดยคาดว่าผลของการศึกษาในครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้ขยายผลการศึกษากับโรงพยาบาลอื่น ๆ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในอนาคตได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนที่โรงพยาบาลเทิงได้รับจากการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคกับโครงการประกันสังคม

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาถึงผลประกอบการของโรงพยาบาลเทิงช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 ถึง 30 กันยายน 2547 โดยแยกการดำเนินงานตามโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคกับโครงการประกันสังคมออกจากการดำเนินงานปกติของโรงพยาบาล

2. วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล

2.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

2.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ได้จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่งานการเงิน และบัญชี ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ได้จากการรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีและการเงินของโรงพยาบาลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 ถึง 30 กันยายน 2547 และจากการศึกษาค้นคว้าหนังสือและเอกสารของสำนักงานประกันสังคม คู่มือการดำเนินงานประกันสุขภาพถ้วนหน้า วารสารสิ่งพิมพ์ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์

ต้นทุนส่วนที่แตกต่าง หมายถึง ต้นทุนส่วนแตกต่างที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงจากการตัดสินใจเลือกดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคกับโครงการประกันสังคมของโรงพยาบาลเทิง

ผลตอบแทน หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับจากการเข้าร่วมดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคกับโครงการประกันสังคมของโรงพยาบาลเทิง

โครงการประกันสังคม หมายถึง โครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตในกลุ่มของสมาชิกมีรายได้และจ่ายเงินสมทบที่เข้าร่วมโครงการเพื่อรับผิดชอบในการเฉลี่ยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเจ็บป่วย คลอดบุตร ตาย ทูพพลภาพ สงเคราะห์บุตร ชราภาพและการว่างงาน เพื่อให้ได้รับการรักษาพยาบาลและมีรายได้อย่างต่อเนื่อง

ผู้ประกันตน หมายถึง ลูกจ้างที่เริ่มเข้าทำงานซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี และไม่เกิน 60 ปี และอยู่ในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปซึ่งนายจ้างและลูกจ้างจะต้องขึ้นทะเบียนประกันสังคม

โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค หมายถึง โครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ประชาชนทุกคนมีหลักประกันสุขภาพโดยถ้วนหน้า ซึ่งทุกคนที่เข้ารับบริการดูแลสุขภาพรวมทั้งการรักษาพยาบาลจะเสียค่าธรรมเนียม 30 บาทต่อครั้งไม่ว่าจะนอนหรือไม่นอนโรงพยาบาลก็ตาม

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วม โครงการ 30 บาทรักษา
ทุกโรคและโครงการประกันสังคม และสามารถนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ขยายผลการศึกษา
กับโรงพยาบาลอื่น ๆ ในกระทรวงสาธารณสุขในอนาคตได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved